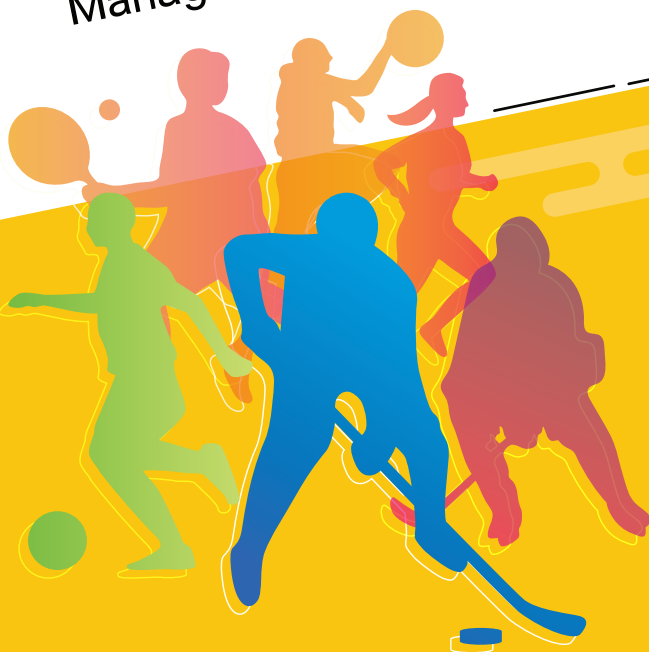

การจัดการเพื่อ ประสิทธิภาพองค์กรกีฬา

Managing for Sport Organizational Effectiveness

ดิฏฐชัย จันทรศุณา

การจัดการเพื่อประสิทธิผล องค์กรกีฬา

Managing for Sport
Organizational Effectiveness

การจัดการเพื่อประสิทธิภาพ Managing for Sport Organizational Effectiveness

ดิฐฐชัย จันทรคณา

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2565

290.-

ติญฐัย จันทรคุณา

การจัดการเพื่อประสิทธิภาพล่องครึกกีฬา / ติญฐัย จันทรคุณา

1. การบริหารการกีฬา.

796.069

ISBN (e-book) 978-974-03-4173-4

สปจ. 2573

assคณค่วิชการ สู่สังคค

Knowledge to All

www.cupress.chula.ac.th

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว
การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดทำโดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2565

www.cupress.chula.ac.th [CUB6508-003k]

โทร. 0-2218-3562-3

บรรณาธิการอำนวยการ : นางอรทัย นันทนาติคัย ศาสตราจารย์ ดร.อรัญ หาญสืบสาย

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ : ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปิยนดา บุญนาค

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ชิษณุ พันธุ์เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลวรรณ พิมพ์พันธ์ุ

ผู้ประสานงาน : วาสนา ชำเซ็น

พิสูจน์อักษร : ทศนีย์ ผิวขำ

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สั่งซื้อได้ที่ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

<http://www.chulabook.com>

โทร. 08-6323-3703-4

customer@cubook.chula.ac.th, info@cubook.chula.ac.th

Apps: CU-eBook Store

คำนิยม

จากความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการการกีฬาของผมมากกว่า 40 ปี ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาและการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการองค์กรกีฬาที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นและหัวใจที่สำคัญในการสร้างผลผลิตและความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับวงการกีฬาทั้งในรูปแบบของการแข่งขันของนักกีฬา การสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กร ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศและนานาชาติ รวมถึงผลลัพธ์ต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมให้เกิดความเข้มแข็งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มผลผลิตให้กับรายได้และการจ้างงานให้กับประชากรของประเทศ

สำหรับหนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา (Managing for Sport Organizational Effectiveness) ที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นด้วยความตั้งใจ จากการรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ประกอบด้วยหลักการและทฤษฎีการจัดการองค์กรที่ทันสมัยและยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่น่าสนใจเพื่อทำให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กร รวมถึงนำไปใช้เป็นหลักการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงสามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงในการทำการวิจัยเพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ทางวิชาการด้านการจัดการองค์กรเพื่อความเป็นเลิศหรือเพื่อประสิทธิผลได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น ผมจึงสนับสนุนให้ท่านผู้บริหารและนักวิชาการที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กรกีฬาได้มีโอกาสดูในการแสวงหาองค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการองค์กรจากหนังสือเล่มนี้ เพื่อการสร้างมุมมองที่หลากหลายจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวิธีการปฏิบัติที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กร

สุดท้าย ผมขอแสดงความยินดีและชื่นชมต่อผู้เขียนและวงการการบริหารจัดการการกีฬาที่มีความก้าวหน้าทางวิชาการในการพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการการกีฬาให้มีความแข็งแกร่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการนำความรู้ความเข้าใจจากหลักการที่ถูกต้องจากหนังสือเรื่อง “การจัดการเพื่อประสิทธิภาพองค์กรกีฬา” ไปใช้เสริมสร้างองค์กรทางการกีฬาให้เกิดประสิทธิผลต่อการกีฬาให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลมนี ศรีบุญ

Ph.D. in Sports Administration,

Florida State University, USA

กรกฎาคม พ.ศ. 2565

คำนำ

หนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา (Managing for Sport Organizational Effectiveness) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการภาษาไทยด้านการจัดการการกีฬาสำหรับการบริหารจัดการองค์กรกีฬาให้เกิดประสิทธิผลหรือประสบความสำเร็จ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะใช้หนังสือ คือ นักศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดการการกีฬา ผู้เขียนเรียบเรียงเนื้อหาจากการวิเคราะห์รากฐานองค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นฐานไปสู่การจัดการทางการกีฬา พร้อมด้วยตัวอย่างจากองค์กรกีฬารจริงที่ทันสมัยทั้งในและต่างประเทศ จึงทำให้เนื้อหาของหนังสือมีความเฉพาะเจาะจงเหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการกีฬานำไปใช้ได้จริง

ผู้เขียนหนังสือการจัดการเพื่อประสิทธิผลองค์กรกีฬา ป้องกันความสับสนในความเข้าใจระหว่างคำว่า องค์กร (Organ) กับองค์การ (Organization) ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน จึงใช้คำว่า องค์กร ทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้ โดยถือเป็นข้อตกลงร่วมกันว่า องค์กร หมายถึง องค์การ สำหรับรายละเอียดของความหมายของคำว่า องค์กร กับองค์การ ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้ว

เนื้อหาของหนังสือทั้งหมด 12 บท ครอบคลุมตั้งแต่บทนำไปจนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์กรกีฬา โดยในบทที่ 1 เป็นบทนำเข้าสู่เนื้อหาทั้งหมดโดยเน้นความหมายที่สำคัญในการจัดการและประสิทธิผลองค์กรกีฬา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่พื้นฐานความรู้การจัดการกีฬาในบทที่ 2 สำหรับบทที่ 3 และบทที่ 4 ผู้อ่านจะได้เข้าใจลักษณะ ประเภท วิถีพิจารณาองค์กร และเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นในองค์กรสำหรับเตรียมความพร้อมในการจัดการองค์กรตามเนื้อหาของบทที่ 5 ถึงบทที่ 8 ในบทที่ 9 และบทที่ 10 ผู้อ่านจะได้นำความรู้ด้านการจัดการไปใช้ในการนำและการจัดการทรัพยากรบุคคลซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้จัดการมีความรับผิดชอบ โดยผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการจัดการ

องค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากเนื้อหาของบทที่ 11 และจัดการองค์กร ด้วยองค์ความรู้ทั้งหมดเพื่อให้เกิดประสิทธิผลองค์กรกีฬาวิถีใหม่ตามแนวทาง ของบทที่ 12 นอกจากนี้ ผู้อ่านจะได้ทบทวนทำความเข้าใจเนื้อหาทุกบทจาก บทสรุปและคำถามท้ายบทอีกด้วย

ท้ายนี้ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเรื่อง การจัดการเพื่อ ประสิทธิภาพองค์กรกีฬา (Managing for Sport Organizational Effectiveness) จะเป็นแหล่งข้อมูลเชิงวิชาการสำคัญด้านการบริหารจัดการ กีฬาเพื่อให้ผู้อ่านพัฒนาความคิดและวิธีการบริหารจัดการสำหรับก้าวไปสู่การ เป็นผู้จัดการหรือผู้บริหารองค์กรกีฬาในอนาคต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิฏฐชัย จันทร์คุณา
กันยายน พ.ศ. 2565

สารบัญ

คำนิยม

คำนำ

สารบัญ

สารบัญภาพ

สารบัญตาราง

บทที่ 1 บทนำ	1
ประวัติการจัดการกีฬา	3
การจัดการกับการกีฬา	13
ประสิทธิภาพกับประสิทธิผล	17
องค์กรกับองค์กรการ	19
ความจำเป็นในการศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬา	21
สรุป	23
คำถามท้ายบท	24
รายการอ้างอิง	25
บทที่ 2 พื้นฐานความรู้การจัดการกีฬา	29
กระบวนการของการจัดการ	31
ระดับของการจัดการ	34
ทักษะที่จำเป็นของผู้จัดการ	36
ทฤษฎีทางการจัดการ	38
สรุป	54
คำถามท้ายบท	54
รายการอ้างอิง	56

บทที่ 3	องค์กรกีฬา	59
	คุณลักษณะองค์กร	62
	เป้าหมายองค์กร	66
	ประเภทองค์กร	71
	วิธีพิจารณาองค์กรกีฬา	75
	ประสิทธิผลองค์กร	77
	รูปแบบการศึกษาประสิทธิผลองค์กร	81
	สรุป	88
	คำถามท้ายบท	88
	รายการอ้างอิง	90
บทที่ 4	พฤติกรรมองค์กร	97
	การศึกษาพฤติกรรมองค์กร	99
	พฤติกรรมกลุ่ม	101
	การติดต่อสื่อสาร	106
	ความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง	109
	วัฒนธรรมองค์กร	115
	สรุป	121
	คำถามท้ายบท	121
	รายการอ้างอิง	122
บทที่ 5	กลยุทธ์	125
	การจัดการเชิงกลยุทธ์	127
	ระดับกลยุทธ์	134
	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ	151
	การจัดทำกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้	157
	สรุป	159
	คำถามท้ายบท	160

	รายการอ้างอิง	161
บทที่ 6	การวางแผน	165
	ความสำคัญและจุดประสงค์ของการวางแผน	167
	กลยุทธ์กับการวางแผน	169
	กระบวนการของการวางแผน	175
	แผนยุทธศาสตร์	181
	แผนธุรกิจ	183
	สรุป	189
	คำถามท้ายบท	190
	รายการอ้างอิง	191
บทที่ 7	การจัดองค์กร	195
	การจัดองค์กรให้เกิดประสิทธิผล	197
	หลักการจัดโครงสร้างองค์กร	200
	การกำหนดโครงสร้างองค์กร	202
	โครงสร้างองค์กร	207
	การจัดองค์กรสมัยใหม่	216
	สรุป	220
	คำถามท้ายบท	221
	รายการอ้างอิง	222
บทที่ 8	การควบคุม	225
	การควบคุมองค์กร	227
	การกำหนดแผนการควบคุม	231
	การประเมินการควบคุม	235
	บาลานซ์สกอร์การ์ด	238
	การบริหารคุณภาพโดยรวม	243

สรุป	246
คำถามท้ายบท	247
รายการอ้างอิง	248
บทที่ 9 การนำ	251
ทฤษฎีการเป็นผู้นำ	253
อำนาจ	267
แนวทางการเปรียบเทียบผู้นำยุคปัจจุบัน	270
การพัฒนาความเป็นผู้นำ	272
สรุป	274
คำถามท้ายบท	274
รายการอ้างอิง	276
บทที่ 10 การจัดการทรัพยากรบุคคล	279
ความหมายและขอบเขตการจัดการทรัพยากรบุคคล	280
ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ	286
บูรณาการของทฤษฎีการจูงใจ	292
ความพอใจในงาน	295
สรุป	299
คำถามท้ายบท	300
รายการอ้างอิง	301
บทที่ 11 การเปลี่ยนแปลง	303
การเปลี่ยนแปลงกับองค์กร	305
ปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์กร	308
ประเภทของการเปลี่ยนแปลง	311
กระบวนการเปลี่ยนแปลง	315
แรงต้านทานการเปลี่ยนแปลง	321

สรุป	324
คำถามท้ายบท	324
รายการอ้างอิง	326
บทที่ 12 ประสิทธิภาพองค์กรกีฬาวิถีใหม่	329
การจัดการความเสี่ยงทางการกีฬา	331
การพัฒนาองค์กรกีฬา	335
องค์กรแห่งการเรียนรู้	339
ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร	342
การวิเคราะห์ประสิทธิภาพองค์กรเพื่อนำไปใช้	347
สรุป	349
คำถามท้ายบท	350
รายการอ้างอิง	351
บรรณานุกรม	355
เฉลยคำถามท้ายบท	377
อภิธานศัพท์	397
ดัชนี	407
ประวัติผู้เขียน	423

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1	กระบวนการของการจัดการ	34
ภาพที่ 2.2	ระดับของการจัดการ	36
ภาพที่ 3.1	รูปแบบการสร้างคุณค่าความสามารถในการแข่งขัน สำหรับประสิทธิผลองค์กร	85
ภาพที่ 4.1	พัฒนาการของกลุ่ม	104
ภาพที่ 4.2	ขั้นตอนในกระบวนการสื่อสาร	106
ภาพที่ 4.3	ระดับความขัดแย้ง	111
ภาพที่ 4.4	กลยุทธ์การจัดการความขัดแย้ง	113
ภาพที่ 4.5	ประเภทของวัฒนธรรมองค์กร	118
ภาพที่ 5.1	ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเชิงกลยุทธ์ กับการเปลี่ยนแปลงองค์กร	133
ภาพที่ 5.2	ขั้นตอนการจัดทำกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้	157
ภาพที่ 6.1	ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์กับการวางแผน	173
ภาพที่ 6.2	แบบจำลองธุรกิจ	185
ภาพที่ 7.1	โครงสร้างองค์กรกองการกีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น	203
ภาพที่ 7.2	โครงสร้างองค์กรรูปแบบตามพื้นที่	204
ภาพที่ 7.3	โครงสร้างองค์กรแบบโครงสร้างแบบเมทริกซ์	206
ภาพที่ 7.4	โครงสร้างองค์กรแบบราชการ	209
ภาพที่ 7.5	โครงสร้างองค์กรแบบสายงานหลักและสายงานที่ปรึกษา	211
ภาพที่ 7.6	โครงสร้างองค์กรแบบทีมงาน	214
ภาพที่ 8.1	วิธีการควบคุมองค์กร	230
ภาพที่ 8.2	การปฏิบัติตามวงจรคุณภาพ	245
ภาพที่ 9.1	ทฤษฎีพฤติกรรมของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ	258
ภาพที่ 9.2	ทฤษฎีตารางภาวะผู้นำ	259

ภาพที่ 9.3	ผู้นำรูปแบบหลายมิติ	265
ภาพที่ 10.1	ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการ	287
ภาพที่ 10.2	บูรณาการของทฤษฎีการจูงใจ	293
ภาพที่ 11.1	การจัดการการเปลี่ยนแปลง	321
ภาพที่ 12.1	พหุมิติของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร	344
ภาพที่ 12.2	ข้อเสนอกระบวนการจัดการเพื่อประสิทธิผล องค์กรกีฬา	348

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	ลำดับการพัฒนาการจัดการกีฬาในสหรัฐอเมริกาที่สำคัญ	4-8
ตารางที่ 1.2	ลำดับการพัฒนาการจัดการกีฬาในประเทศไทยที่สำคัญ	10-13
ตารางที่ 3.1	รูปแบบสำหรับศึกษาประสิทธิภาพองค์กร	81-82
ตารางที่ 5.1	กลยุทธ์ระดับองค์กร	141-142
ตารางที่ 5.2	กลยุทธ์ระดับหน่วยงาน	145-149
ตารางที่ 5.3	ตัวอย่างการวิเคราะห์เมทริกซ์ TOWS	155-156
ตารางที่ 6.1	การวิเคราะห์ความแตกต่างและความคล้ายคลึงระหว่างกลยุทธ์กับการวางแผน	170
ตารางที่ 6.2	ตัวอย่างแผนปฏิบัติการธุรกิจฟิตเนสเซ็นเตอร์	180
ตารางที่ 6.3	แนวทางการวางแผนสำหรับแผนยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจ	188-189
ตารางที่ 7.1	ข้อดีข้อเสียของโครงสร้างแบบราชการ	209-210
ตารางที่ 7.2	ข้อดีข้อเสียของโครงสร้างแบบสายงานหลักและสายงานที่บริการ	212
ตารางที่ 7.3	ข้อดีข้อเสียของโครงสร้างแบบเมทริกซ์	215
ตารางที่ 8.1	ตัวอย่างการกำหนดแผนการควบคุม 3 ระยะให้มีประสิทธิภาพของศูนย์ออกกำลังกาย	234
ตารางที่ 8.2	ตัวอย่างการนำบาลานซ์สกอร์การ์ดไปใช้ในการประเมินการควบคุมของศูนย์ออกกำลังกาย	242
ตารางที่ 9.1	ทฤษฎีการเป็นผู้นำ	254-255
ตารางที่ 9.2	คำแนะนำความพอใจของเพื่อนร่วมงานในทฤษฎีสถานการณ์ของฟิลเลอร์	261

ตารางที่ 9.3	ทฤษฎีสถานการณ์ของเฮอร์ซีและบลังชาร์ด	263
ตารางที่ 10.1	การประยุกต์ใช้การจัดการทรัพยากรบุคคลให้สัมพันธ์ กับลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ในธุรกิจ ฟิตเนสเซ็นเตอร์	290-291

ภายหลังอ่านบทนี้แล้วผู้อ่านจะมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเหล่านี้

ประวัติการจัดการกีฬา

การจัดการกับการกีฬา

ประสิทธิภาพกับประสิทธิผล

องค์กรกับองค์กรการ

ความจำเป็นในการศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬา

คำศัพท์ภายในบท

Administration

Effectiveness

Efficiency

Management

Modern Management

Organ

Organization

Sport

Sports

การจัดการกีฬา (Sport Management) ถือเป็นองค์ความรู้ที่กำลังได้รับความนิยมศึกษาวิจัยจากนักวิชาการและนักศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมีจุดเริ่มต้นอย่างเป็นรูปธรรมเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา โดยเป็นการนำแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการต่างประเทศหลายท่านเป็นต้นแบบ ส่งผลให้มีข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จหรือเกิดประสิทธิผลกับองค์กรกีฬาในประเทศไทย ดังนั้น ผู้อ่านควรมีพื้นฐานความเข้าใจประวัติการจัดการกีฬาและนิยามศัพท์ที่สำคัญ อันจะนำไปสู่การตระหนักถึงความจำเป็นในการศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬาต่อไป

ประวัติการจัดการกีฬา

ประวัติการจัดการกีฬาในหนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ประวัติการจัดการกีฬาที่นำไปสู่การพัฒนาของต่างประเทศกับประวัติการจัดการกีฬาที่นำไปสู่การพัฒนาของประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประวัติการจัดการกีฬาที่นำไปสู่การพัฒนาของต่างประเทศ เริ่มตั้งแต่มุคก่อนคริสตกาลเรียกว่า การจัดการร่วมสมัย ซึ่งมีเหตุการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ การเริ่มต้นแข่งขันกีฬาโอลิมปิกดั้งเดิม ครั้งแรกเมื่อ 776 ปี ก่อนคริสตกาล และการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกดั้งเดิมครั้งสุดท้ายเมื่อ 393 ปี หลังคริสตกาล จากนั้นใน ค.ศ. 1851 มีการแข่งขันกีฬาแล่นเรือใบครั้งแรกชื่อว่า อเมริกาส์ คัพ (America's Cup) ตามด้วยการก่อตั้งทีมเบสบอลอาชีพ ซินซิเนติ เรด สต็อกกิ้งส์ (Cincinnati Red Stockings) (ค.ศ. 1869) การก่อตั้งสหพันธ์ผู้เล่นเบสบอลอาชีพ (ค.ศ. 1871) การก่อตั้งคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee: IOC) (ค.ศ. 1894) หรือการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ ณ กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ (ค.ศ. 1896) ในช่วงศตวรรษที่ 18 นี้เอง ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการสมัยใหม่ (Modern Management) ที่มีผู้บุกเบิกแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการกีฬา (Slack & Parent, 2006)

การบุกเบิกแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการกีฬาเกิดขึ้นจากบุคคลประมาณ 20 คน ได้แก่ เฟรเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor), แฟรงก์ กิลเบรธ และลิลเลียน กิลเบรธ (Frank Gilbreth and Lillian Gilbreth), เฮนรี แกนต์ (Henry Gantt) และเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) โดยแต่ละคนได้รับการยกย่องและเป็นที่รู้จักในช่วงเวลาของเขาและสามารถสร้างผลกระทบที่สำคัญจนนำไปสู่การพัฒนาด้านความรู้ด้านการจัดการกีฬาในปัจจุบัน เช่น เฟรเดอริก เทย์เลอร์ ถือเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) แฟรงก์ กิลเบรธ และลิลเลียน กิลเบรธ กลุ่มบุคคลผู้คิดค้น

การศึกษาความเคลื่อนไหวและเวลา (Science of Time and Motion Study) และความสัมพันธ์ของมนุษย์ หรือเอลตัน เมโย (Elton Mayo) ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) ผู้สร้างองค์ความรู้ปัจจัยทางสังคมจนนำไปสู่การศึกษาผลของฮาวธอร์น (Hawthorne Effect) (Slack & Parent, 2006) สำหรับรายชื่อบุคคลและผลกระทบด้านการจัดการกีฬาในสหรัฐอเมริกาที่สำคัญแสดงตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ลำดับการพัฒนาการจัดการกีฬาในสหรัฐอเมริกาที่สำคัญ

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
ค.ศ. 1900 (พ.ศ. 2443)	เฟรเดอริก เทย์เลอร์	• การจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) • นำระบบการจัดการมาใช้ในอุตสาหกรรมและธุรกิจ • นำเสนอความต้องการร่วมมือระหว่างผู้ใช้แรงงานกับผู้จัดการ • เพิ่มค่าเหนื่อยเพื่อให้งานบรรลุประสิทธิผล • แบ่งฝ่ายการทำงานอย่างยุติธรรมระหว่างผู้ใช้แรงงานกับผู้จัดการ • นำระบบการคำนวณต้นทุนมาใช้ • ศึกษาการเพิ่มประสิทธิผลการทำงานด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและเวลา • เริ่มนำมาตรฐานการทำงานมาใช้

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการศึกษา
ค.ศ. 1900 (พ.ศ. 2443)	แฟรงก์ กิลเบิร์ต และ ลิลเลียน กิลเบิร์ต	• ศึกษาความเคลื่อนไหวและเวลา (Science of Time and Motion Study) • คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและจิตวิทยาในการทำงาน • ศึกษาวิธีลดความเครียดในการทำงาน
ค.ศ. 1901 (พ.ศ. 2444)	เฮนรี แกนต์	• นำระบบงานและผลตอบแทน (Bonus) มาใช้ • วิธีการทางมานุษยวิทยาในแรงงาน • แผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart)
ค.ศ. 1910 (พ.ศ. 2453)	ฮูโก มันทสเตอร์เบิร์ก (Hugo Munsterberg)	• ประยุกต์จิตวิทยาไปสู่การจัดการและผู้ทำงาน
ค.ศ. 1916 (พ.ศ. 2459)	เฮนรี ฟาโยล	• นำเสนอทฤษฎีการจัดการที่สมบูรณ์ ทฤษฎีแรก • นำเสนอกระบวนการของการจัดการ (Function of Management) • นำเสนอหลักการจัดการ (Principles of Management) • นำเสนอแนวคิด Universality of Management

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการศึกษา
		• ร้องขอให้มีการศึกษาการจัดการในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา
ค.ศ. 1923 (พ.ศ. 2466)	โอลิเวอร์ เชลดอน (Oliver Sheldon)	• นำเสนอหลักการจัดการ (Principles of Management) • พัฒนาปรัชญาของการจัดการ
ค.ศ. 1924 (พ.ศ. 2467)	แฮโรลด์ ดอดจ์ (Harold Dodge) แฮร์รี โรมมิ่ง (Harry Roming) วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart)	• ใช้สถิติและทฤษฎีความน่าจะเป็นในการเลือกกลุ่มตัวอย่างและควบคุมคุณภาพด้านการจัดการ
ค.ศ. 1927 (พ.ศ. 2470)	เอลตัน เมโย	• นำเสนอแนวคิดสังคมวิทยาของพฤติกรรมกลุ่ม • ศึกษาผลของฮาวธอร์น (Hawthorne Effect) • นำเสนอแนวคิดศิลปกรรมในการจัดการ
ค.ศ. 1938 (พ.ศ. 2481)	เชสเตอร์ บาร์นาร์ด (Chester Barnard)	• นำเสนอทฤษฎีองค์กร
ค.ศ. 1943 (พ.ศ. 2486)	อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow)	• นำเสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Need Motivation Theory)

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการศึกษา
ค.ศ. 1947 (พ.ศ. 2490)	แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber)	นำเสนอทฤษฎีองค์การราชการ (Organizational Bureaucracy Theory)
ค.ศ. 1954 (พ.ศ. 2497)	ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Peter Drucker)	- มุ่งเน้นการจัดการในเชิงปฏิบัติและคำนึงถึงผลลัพธ์ (ประสิทธิผล) - มีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด เทคโนโลยีเป็นเพียงเครื่องมือ
ค.ศ. 1960 (พ.ศ. 2503)	ดักลาส แมคเกรเกอร์ (Dougllass McGregor)	นำเสนอทฤษฎีเอ็กซ์และทฤษฎีวาย (Theory X and Theory Y) ในมุมมองของพนักงานและผู้จัดการ
ค.ศ. 1961 (พ.ศ. 2504)	เรนซิส ไลเคิร์ต (Rensis Likert)	นำเสนอทฤษฎีการจัดการอย่างมีส่วนร่วม (Participative Management)
ค.ศ. 1964 (พ.ศ. 2507)	วิกเตอร์ วรูม (Victor Vroom)	นำเสนอการจูงใจด้วยทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory of Motivation)
ค.ศ. 1981 (พ.ศ. 2524)	โรเบิร์ต ควินน์ (Robert Quinn) จอห์น โรอาบอว์ (John Rohrbaugh)	นำเสนอทฤษฎีประสิทธิผลองค์กร (Organizational Effectiveness Theory)

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528)	เอิร์ล ซีเกลอร์ (Earle Zeigler) โรเบิร์ต บูเชอร์ (Robert Boucher) เจเน็ต ปาร์กส์ (Janet Parks) เบเวอร์ลี่ แซงเกอร์ (Beverly Zanger)	ร่วมกันก่อตั้งสมาคมการจัดการกีฬาอเมริกาเหนือ (North American Society for Sport Management)

Note. Adapt From *Management for Athletic/Sports Administration* (4th ed.) (pp. 15-16), by F. J. Bridges and L. L. Roquemore 2004, Decatur, GA: Educational Services for Management.

ปัจจุบัน การจัดการกีฬาในสหรัฐอเมริกาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามากกว่า 180 แห่ง เปิดการเรียนการสอนด้านการจัดการกีฬาดังแต่ระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านการจัดการกีฬาเข้าสู่อุตสาหกรรมกีฬาที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งพันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งโอบอุ้มองค์กรทุกชนิดทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรกีฬาและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้เจริญเติบโตเป็นอุตสาหกรรมกีฬาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก (Slack & Parent, 2006)

ในประเทศไทย ประวัติการจัดการกีฬาที่นำไปสู่การพัฒนาเริ่มจากการก่อตั้งองค์กรกีฬา การจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา และ

การนำองค์ความรู้ย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนาองค์กรและอุตสาหกรรมกีฬา โดยการก่อตั้งองค์กรกีฬาที่สำคัญในประเทศไทยเริ่มต้นจากการสถาปนากรมพลศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2476 (ค.ศ. 1933) ก่อตั้งสมาคมกรีฑาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ใน พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ก่อตั้งสโมสรฟุตบอล การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) จัดตั้งการกีฬาแห่งประเทศไทยแทนองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 (ค.ศ. 1985) เริ่มการแข่งขันฟุตบอลลีกใน พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996) จนกระทั่งมหาวิทยาลัยมหิดลเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการกีฬา ใน พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997) เป็นแห่งแรกในประเทศไทย รวมทั้งการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ใน พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002)

สำหรับผู้บุกเบิกที่สำคัญด้านการจัดการกีฬาของประเทศในเชิงวิชาการ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิตร สมานิตโต กับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลมนี ศรีบุญ ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการร่วมก่อตั้งสมาคมการจัดการกีฬาแห่งเอเชีย (ASIAN Association for Sport Management: AASM) จนทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมกีฬาเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยในองค์ความรู้การจัดการกีฬา ดังจะเห็นได้จากการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา การก่อตั้งสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย (สุพิตร สมานิตโต, 2554, น. 1-7) รวมทั้งการพัฒนารูปแบบวิธีการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการด้านการกีฬา สำหรับลำดับการพัฒนาการจัดการกีฬาในประเทศไทยที่สำคัญแสดงตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 ลำดับการพัฒนาการจัดการกีฬาในประเทศไทยที่สำคัญ

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)	มหาเสวกโท พระยาจินดารักษ์	ก่อตั้งสมาคมกรีฑาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สมาคมกรีฑา แห่งประเทศไทยในพระบรม ราชูปถัมภ์, 2563)
พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970)	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	ก่อตั้งสโมสรฟุตบอลการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของสโมสร ฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด (Wikipedia, 2565)
พ.ศ. 2522 (ค.ศ. 1979)	พนักงานบริษัท บางกอกกล๊าส	ก่อตั้งสโมสรฟุตบอลบางกอกกล๊าส (BG Pathum United, 2565)
พ.ศ. 2528 (ค.ศ. 1985)	พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถ บพิตร รัชกาลที่ 9	จัดตั้งการกีฬาแห่งประเทศไทยแทน องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2564)
พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996)	สมาคมฟุตบอล แห่งประเทศไทยฯ และ บริษัทไทยลีก จำกัด	เริ่มการแข่งขันฟุตบอลลีก (สมาคม กีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย, 2564)
พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997)	โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรียาชาภิสมาคม สันนิบาตสงเคราะห์ จังหวัดสมุทรปราการ	ก่อตั้งสโมสรฟุตบอลชลบุรี เอฟซี (Wikiwand, 2565)

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
พ.ศ. 2540 (ค.ศ. 1997)	มหาวิทยาลัยมหิดล	เปิดการเรียนการสอนหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการกีฬา
พ.ศ. 2544 (ค.ศ. 2001)	รศ. ดร.สุพิตร สมานิติ และ ดร.ชัย นิมากร	ร่วมก่อตั้งสมาคมการจัดการกีฬา แห่งเอเชีย (ASIAN Association for Sport Management: AASM)
พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004)	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	เปิดการเรียนการสอนหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรการกีฬา แขนงวิชาการจัดการการกีฬา
พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004)	ผศ. ดร.นิลมนี ศรีบุญ	ได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการบริหาร สมาคมการจัดการกีฬาแห่งเอเชีย
พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม	เปิดการเรียนการสอนหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการกีฬา
พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม ผศ. ดร.นิลมนี ศรีบุญ	จัดการประชุมวิชาการนานาชาติ ของ AASM ณ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008)	รศ. ดร.สุพิตร สมานิติ ผศ. ดร.นิลมนี ศรีบุญ และคณะ	ก่อตั้งสมาคมการจัดการกีฬา แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
พ.ศ. 2554 (ค.ศ. 2011)	สโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ ฟิอเอ็กซ์สโมสรฟุตบอล บุรีรัมย์ เอพี	ก่อตั้งสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ ยูไนเต็ด (Buriram United, 2565)
พ.ศ. 2556 (ค.ศ. 2013)	รศ. ดร.วรรณชลี โนริยา	แปลหนังสือเอเยนต์นักกีฬา (The Business of Sports Agent) ของ เคนเน็ธ ชร็อพเชียร์ (Kenneth Shropshire) และทีโมธี เดวิส (Timothy Davis)
พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)	ผศ. ดร.อิชฎิ กุญอินทร์	ได้รับเลือกเป็นประธานคณะ กรรมการบริหารสมาคมการจัดการ กีฬาแห่งเอเชีย
พ.ศ. 2560 (ค.ศ. 2017)	บริษัทวอริกซ์ สปอร์ต จำกัด	ได้สิทธิ์ในการผลิตชุดนักฟุตบอล ทีมชาติไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2560-2571 (Brand Inside, 2563)
พ.ศ. 2560 (ค.ศ. 2017)	ทรู ฟิตเนส (True Fitness)	ปิดกิจการฟิตเนสเซ็นเตอร์ชื่อ ทรู ฟิตเนส (Positioning, 2560)
พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)	ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมกีฬาไทย	เปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจ สู่ดิจิทัล (Digital Transformation) เนื่องจากผลกระทบการแพร่ระบาด ของโรคไวรัสโคโรนา-19 (ดิจิทัล จันทร์คุณา, อัศวิน จันทระสม,

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ช่วงเวลา โดยประมาณ	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ผลกระทบที่สำคัญ ด้านการจัดการกีฬา
		กรณีกา อินชนะ, ธิติพงษ์ สุขดี, และนิลมนิ ศรีบุญ, 2564)

หมายเหตุ : จัดทำเมื่อ 10 มกราคม พ.ศ. 2564

ปัจจุบัน การจัดการกีฬาในประเทศไทยอยู่ในช่วงกำลังพัฒนา ทั้งในเชิงวิชาการ วิชาชีพ และอุตสาหกรรมกีฬา กล่าวคือ สถาบันการศึกษามากกว่า 20 แห่ง พัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทยเร่่งผลักดันให้อาชีพด้านการจัดการกีฬาเกิดการยอมรับ มีความมั่นคง และสร้างนวัตกรรมสำหรับอุตสาหกรรมกีฬา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการกีฬาหลายฉบับถูกประกาศใช้ เช่น แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พระราชบัญญัติกีฬาอาชีพ มาตรฐานอาชีพผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินกีฬา ฯลฯ ลีกกีฬาอาชีพหลายชนิดกีฬาที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ และมีการเติบโตในธุรกิจศูนย์ออกกำลังกายเอกชนอย่างต่อเนื่องมูลค่าเกือบ 900 ล้านบาท (ดิฐฐชัย จันทรคุณา, 2561, น. 65-76; ดิฐฐชัย จันทรคุณา, 2563, น. 85-96; อิชฎิ กุญอินทร์, 2557, น. 1-8)

การจัดการกับการกีฬา

การจัดการกีฬา ประกอบด้วยคำว่า การจัดการ (Management) กับ การกีฬา (Sport) โดยความหมายของการจัดการมีผู้ให้นิยามหลายท่าน เช่น การจัดการ คือ การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าด้วยการปฏิบัติผ่าน

ผู้อื่น (Taylor, 1911) กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ในองค์กร (Certo, 1988) กระบวนการที่ผู้บริหารปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหาร (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2550) การจัดการมักจะรวมถึงสิ่งเหล่านี้ ได้แก่ เป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ทรัพยากรที่มีจำกัด และการนำ (Chelladurai, 2009) จะเห็นได้ว่า ความหมายของการจัดการส่วนมากมักจะกล่าวถึงกระบวนการที่ต้องปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และผู้อื่น กิจกรรมของการจัดการจึงเป็นกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์ แผน และปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงานและทรัพยากรอื่น ผู้ทำหน้าที่จัดการจึงเรียกว่า ผู้จัดการ (Manager) นอกจากนี้ ผู้อ่านหลายคนอาจพบว่า การจัดการ มักถูกใช้คู่กับคำว่า การบริหาร (Administration) เป็นการบริหารจัดการ ซึ่งที่จริงแล้วการบริหารมีความเฉพาะเจาะจงและความหมายที่ค่อนข้างจะแตกต่างกับการจัดการ

ความหมายของการบริหารมีผู้ให้นิยามไว้หลายท่านเช่นเดียวกับการจัดการ เช่น การบริหาร คือ การสังเกตกระบวนการโดยทั่วไปของการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม ซึ่งถือเป็นกระบวนการของการจัดการ (Fayol, 1916; Fayol, 1930) การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Koontz, 1972) การกำหนดนโยบาย กระบวนการจัดองค์กรและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Dale, 1973) กระบวนการทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยชุดกิจกรรมอันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Newman & Summer, 1964) กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุมทรัพยากรคน เงิน สิ่งของ และข่าวสาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล (ดิน ปรัชญพฤทธิ, 2555) นั่นคือ การบริหารจะมุ่งเน้นการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยผู้อื่นผ่านกระบวนการสั่งการและการควบคุม ผู้ทำหน้าที่บริหารเรียกว่า ผู้บริหาร (Administrator)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารมุ่งเน้นถึงการกำหนดนโยบายซึ่งรวมถึงการสังเกตควบคุมกระบวนการของการจัดการ นิยมใช้ในการบริหารองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรหรือองค์กรของราชการ เช่น การบริหารการกีฬาแห่งประเทศไทย ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้บริหารสูงสุดที่จะกำหนดนโยบายและทิศทางการปฏิบัติงานขององค์กร โดยมีการติดตามควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามกระบวนการตั้งแต่การวางแผน การสั่งการ การจัดองค์กร และการควบคุม ฯลฯ ส่วนการจัดการมุ่งเน้นการปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น ผู้จัดการฟิตเนสเซ็นเตอร์ ต้องปฏิบัติตามนโยบายของเจ้าของธุรกิจที่กำหนดเป้าหมายเป็นยอดขาย โดยจะต้องมีการวางแผน การจัดองค์กร การลงมือปฏิบัติ การแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และการควบคุมผู้ฝึกสอนออกกำลังกายส่วนบุคคลและผู้ร่วมงานอื่นเพื่อให้บรรลุยอดขายที่กำหนดไว้โดยผู้บริหาร

กีฬา (Sports) หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินหรือเพื่อความแข็งแรงของร่างกาย หรือเพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต รวมไปถึงกิจกรรมปกติหรือทักษะที่อยู่ภายใต้กติกาซึ่งถูกกำหนดโดยความเห็นที่ตรงกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อน การแข่งขัน ความเพลิดเพลิน ความสำเร็จ การพัฒนาของทักษะ หรือหลายส่วนรวมกัน กีฬาจึงเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กับการแข่งขัน ระบบคะแนน และประเภท เช่น กีฬาฟุตบอล กีฬาแบดมินตัน กีฬาวอลเลย์บอล กีฬาเพาะกาย ฯลฯ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550; Stevenson, & Lindberg, 2015) แต่ การกีฬา (Sport) มีความหมายมากกว่ากิจกรรม การแข่งขันเพื่อผลแพ้ชนะ หรือการจัดการแข่งขันกีฬา แต่ครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่สนับสนุน ส่งเสริม

และเป็นผลกระทบที่เกิดจากกีฬา (VanderZwaag, 1988; Chelladurai, 2009) ได้แก่ การศึกษา ปรัชญา คุณค่า คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ การตลาด ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก กฎหมาย รวมทั้งกิจกรรมออกกำลังกายอื่น เช่น การเดินแอโรบิก การฝึกสอนออกกำลังกายส่วนบุคคล ฯลฯ การกีฬาจึงนิยมใช้คู่กับคำนามอื่น เพื่อขยายความหมายของศาสตร์หรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น วิทยาศาสตร์การกีฬา เวชศาสตร์การกีฬา จิตวิทยาการกีฬา สังคมวิทยาการกีฬา แผนยุทธศาสตร์การกีฬา และการจัดการกีฬา ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การกีฬามีความหมายครอบคลุมและมีขอบเขตมากกว่ากีฬา

ดังนั้น การจัดการกีฬา จึงหมายถึง กระบวนการดำเนินการด้านการกีฬาให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายเชิงธุรกิจที่กำหนดไว้ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และผู้อื่น ซึ่งครอบคลุมการปฏิบัติทั้งด้านกีฬา กิจกรรมออกกำลังกาย การศึกษา ปรัชญา คุณค่า คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ การตลาด ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก กฎหมาย ฯลฯ การจัดการกีฬาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคคลและสังคม เริ่มตั้งแต่การออกกฎหมายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติที่มีการกีฬาและการออกกำลังกายเป็นเครื่องมือ การกำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬา การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมการกีฬา การเสนอแผนธุรกิจเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาคเอกชน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายในเด็กและเยาวชน เช่น สนามกีฬา ศูนย์กีฬา หรือระบบการคมนาคมขนส่งที่สนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปและผู้มีความบกพร่องทางกายเข้าใช้สถานที่ออกกำลังกายได้ง่าย การจัดการระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาที่เป็นนักกีฬาสามารถเรียนและเล่นกีฬาควบคู่กันได้ การใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อ

เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิตใจ รวมทั้งป้องกันและฟื้นฟูการบาดเจ็บ ในนักกีฬาและผู้ออกกำลังกาย การอนุรักษ์เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมการเล่น กีฬาพื้นบ้าน การวิจัยและพัฒนาเพื่อจัดการความรู้ด้านการกีฬา ฯลฯ นอกจากนี้ ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะเห็นว่ามีการจัดการกีฬาที่เป็นแนวปฏิบัติ ที่ดีและมีองค์การกีฬาที่มีประสิทธิผล เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมัน อังกฤษ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ

ประสิทธิภาพกับประสิทธิผล

ดังที่กล่าวไปแล้วว่า การจัดการกีฬา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติ ด้านการกีฬาให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตาม จุดมุ่งหมาย ซึ่งผู้อ่านควรทำความเข้าใจคำว่า ประสิทธิภาพ กับประสิทธิผล ให้มีความลึกซึ้งดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลใน การทำงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ในเชิงการจัดการนั้น ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Drucker, 1954) ให้คำอธิบายไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความประหยัด ความคุ้มค่า คุณภาพ ทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) เช่น โรงงาน ก ใช้ต้นทุน 1 แสนบาทในการผลิตเสื้อผ้ กีฬา 1 พันตัว ย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่า โรงงาน ข ที่ใช้ต้นทุน 2 แสนบาท แต่ผลิตเสื้อผ้กีฬาคูณภาพเดียวกัน 1 พันตัว หรือการจัดการแข่งขันวิ่ง มาราธอนของผู้จัด ก ที่ใช้เวลาเตรียมงาน 1 เดือน แต่สามารถจัดการแข่งขัน ได้ โดยนักกีฬาทุกคนวิ่งเข้าเส้นชัยย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าการจัดการ แข่งขันของผู้จัด ข ที่ใช้เวลาเตรียมงาน 3 เดือน หรือทีมฟุตบอล ก ชนะทีม ข ด้วยคะแนน 3 ประตูต่อ 0 แต่ใช้โอกาสในการยิงประตูเพียง 3 ครั้ง ย่อมมี ประสิทธิภาพมากกว่าทีม ค ที่ชนะทีม ง ด้วยคะแนน 3 ประตูต่อ 0 เหมือนกัน แต่ใช้โอกาสในการยิงประตู 30 ครั้ง ฯลฯ

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลสำเร็จ ผลที่เกิดขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ในเชิงการจัดการนั้น ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Drucker, 1954) อธิบายเพิ่มเติมว่า การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น โรงงาน ก กับโรงงาน ข ต่างมีประสิทธิภาพในการผลิตเสื้อผ้ายี่ห้อ 1 พันตัว คือ สามารถผลิตเสื้อผ้ายี่ห้อนี้ได้สำเร็จ หรือ ผู้จัดการ ก และผู้จัดการ ข ต่างมีประสิทธิภาพในการจัดการแข่งขันวิ่งมาราธอน คือ สามารถจัดการแข่งขันได้โดยนักกีฬาทุกคนวิ่งเข้าเส้นชัย หรือทีมฟุตบอล ก กับทีมฟุตบอล ค ต่างมีประสิทธิภาพในการแข่งขันฟุตบอล คือ ชนะทีม ข และทีม ง ตามลำดับ

ทั้งนี้ ในการจัดการก็มุ่งเน้นการจัดการให้เกิดประสิทธิผลก่อน ประสิทธิภาพ และการจัดการที่ดีที่สุดคือ การจัดการที่มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Slack & Parent, 2006) เนื่องจากการจัดการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นั่นคือ เกิดประสิทธิผล แต่การจัดการใดที่เกิดประสิทธิผลมีอาจกล่าวได้ว่ามีประสิทธิภาพ เช่น หากโรงงาน ก ไม่สามารถผลิตเสื้อผ้ายี่ห้อได้ 1 พันตัวในเวลาที่กำหนดด้วยต้นทุน 1 ล้านบาท นั่นหมายถึง โรงงาน ก ไม่มีประสิทธิภาพทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) หรือทีมฟุตบอล ข กับทีมฟุตบอล ง ที่ไม่สามารถชนะทีมฟุตบอล ก กับทีมฟุตบอล ง ได้ นั่น นอกจากจะถือว่าไม่เกิดประสิทธิผลในการแข่งขันแล้วยังไม่มีประสิทธิภาพในการแข่งขันอีกด้วย แต่ในบางครั้งการจัดการเกิดประสิทธิผลอาจไม่มีประสิทธิภาพ นั่นคือ สามารถจัดการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์แต่ไม่มีความประหยัดคือคุ้มค่า เช่น โรงงาน ข ผู้จัดการ ข หรือทีมฟุตบอล ค ดังรายละเอียดที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ดังนั้น การจัดการกีฬาที่ดีควรมุ่งเน้นให้เกิดทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากความหมายของการจัดการกีฬาจะเห็นได้ว่าการจัดการกีฬาเป็นการปฏิบัติการด้านการกีฬาให้เกิดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงาน ซึ่งเรียกว่า องค์กรหรือองค์การ โดยความหมายของคำว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรกีฬา มีรายละเอียดดังนี้

องค์กร (Organ) หมายถึง บุคคล คณะบุคคล หรือสถาบันซึ่งเป็นส่วนประกอบของหน่วยงานใหญ่ที่ทำหน้าที่สัมพันธ์กันหรือขึ้นต่อกัน เช่น คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรบริหารของรัฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรของรัฐสภา ในบางกรณี องค์กรหมายความรวมถึงองค์การด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

องค์การ (Organization) หมายถึง ศูนย์รวมกลุ่มบุคคลหรือกิจการที่ประกอบกันขึ้นเป็นหน่วยงานเดียวกันเพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในตราสารจัดตั้งซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น องค์การของรัฐบาล หน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทจำกัด สมาคมหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

จะเห็นได้ว่า องค์กร หมายถึง หน่วยย่อยขององค์การ โดยองค์การประกอบด้วยหลายองค์กรที่มีหน้าที่แตกต่าง องค์กรมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์กรให้สามารถดำเนินงานตามหน้าที่ร่วมกันได้อย่างเป็นระเบียบจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ที่สำคัญในเชิงกฎหมาย องค์กรยังมีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่วนองค์กรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับองค์การในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยหลายองค์กรตามโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ สำนักบริหารคุณวุฒิวิชาชีพ สำนักรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ หรือสำนักพัฒนาธุรกิจ (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ, 2563) นอกจากนี้ ในเชิงสังคมศาสตร์ถือว่าองค์การมี 2 ระดับ

คือ ระดับต้นกับระดับสอง โดยองค์การระดับต้นเป็นองค์การที่เกิดขึ้นในสังคมโดยอัตโนมัติ เช่น ครอบครัว ประชาคม กลุ่มมิตรสหาย เครือญาติ ฯลฯ ซึ่งมีแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกแบบส่วนตัวหรือไม่เป็นทางการ ซึ่งนักสังคมวิทยาส่วนใหญ่ไม่รับรององค์การระดับต้นเป็นองค์การ แต่จะรับรององค์การระดับสองว่าเป็นองค์การ เนื่องจากมีองค์ประกอบมากกว่ากลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี วิธีการ ฯลฯ เหตุนี้การเขียนภาษาไทยของคำว่า Organization จึงใช้คำว่า องค์การ และเขียนด้วยภาษาอังกฤษว่า Organ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2563)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนิยมนำคำว่า องค์กร ไปใช้ในความหมายขององค์การอย่างแพร่หลาย ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น เว็บไซต์ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ใช้คำว่า ข้อมูลองค์กร (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2563) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ใช้คำว่า โครงสร้างองค์กร (มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2563) ธุรกิจศูนย์ออกกำลังกาย ธุรกิจเสื้อผ้า อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์กีฬา ธุรกิจด้านโทรคมนาคม ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามความนิยมในการใช้ภาษา ผู้เขียนจึงใช้คำว่า องค์กร เพื่อสื่อความหมายถึง องค์การ หรือ Organization ในการเขียนหนังสือเล่มนี้

นอกจากนี้ องค์กรกีฬา (Sport Organization) หมายถึง ตัวตนทางสังคมที่มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมกีฬา มีเป้าหมาย โครงสร้างระบบกิจกรรม และขอบเขตการดำเนินงานที่ชัดเจน (Daft, 2004; Robbins, 1990) นั่นคือ องค์กรกีฬาประกอบด้วยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างกันในการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางการกีฬาให้กับองค์กร โดยมีส่วนร่วมทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดกับอุตสาหกรรมกีฬา ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการตั้งเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น สร้างกำไรหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา

ผ่านโครงสร้างระบบกิจกรรมที่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นการตลาด การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือการบริการ ฯลฯ รวมทั้งสามารถจำแนกขอบเขตการดำเนินงานระหว่างผู้ใช้บริการหรือลูกค้ากับผู้ใช้บริการได้ องค์การกีฬาในที่นี้ จึงครอบคลุมถึงองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สโมสรกีฬาอาชีพ มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา ธุรกิจศูนย์ออกกำลังกาย ธุรกิจเสื้อผ้า อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์กีฬา ธุรกิจสื่อสารมวลชนด้านการกีฬา ธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่มเพื่อการออกกำลังกาย ฯลฯ

ความจำเป็นในการศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬา

การจัดการและองค์กรมีความสัมพันธ์กัน โดยองค์กรจะต้องอาศัยการจัดการเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ อีกทั้งการจัดการต้องเกิดขึ้นในองค์กร (Bennis, 1966) นอกจากนี้ การจัดการกีฬาต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลมากกว่า 2 คนขึ้นไปจึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือเกิดประสิทธิผล การจัดการกีฬาเพียงลำพังผู้เดียวหรือเพียงผู้จัดการคนเดียวอาจจะไม่บรรลุประสิทธิผล (Chelladurai, 2009) เช่น การจัดการแข่งขันวิ่งมาราธอน มีเป้าหมายคือ ให้นักวิ่งมาราธอนจำนวน 500 คน วิ่งแข่งขันในเส้นทางที่กำหนดอย่างปลอดภัย ซึ่งจะต้องมีกลุ่มคนที่จัดการแข่งขันตามแต่ละหน้าที่หรือแต่ละฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร การลงทะเบียน การจัดเส้นทางแข่งขัน การดูแลความปลอดภัยระหว่างแข่งขัน การขอผู้สนับสนุน ฯลฯ หรือการจัดการศูนย์ออกกำลังกาย มีเป้าหมายคือ สร้างรายได้จากการเก็บค่าสมาชิก 500 คน ในศูนย์ออกกำลังกาย ซึ่งอาจจะต้องเริ่มต้นจากการก่อสร้างอาคาร การรับสมัครและการฝึกอบรมบุคลากร การให้บริการและติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การทำกิจกรรมโฆษณาประชาสัมพันธ์ การตลาด การตรวจสอบบัญชี รวมทั้งปฏิบัติภายใต้กฎหมายที่

เกี่ยวข้องกับศูนย์ออกกำลังกาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการจัดการกีฬาก็จะสามารถดำเนินการเพียงลำพังคนเดียว โดยอาศัยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาเป็นสิ่งสนับสนุน เช่น การประกอบธุรกิจให้คำแนะนำการออกกำลังกายออนไลน์ การจัดการแข่งขันกีฬาแบบเสมือนจริงด้วยแพลตฟอร์มที่สร้างขึ้นใหม่ หรือการทำตลาดกีฬาออนไลน์ แต่การดำเนินการเหล่านี้ย่อมต้องมีเป้าหมายและอาศัยกระบวนการจัดการกีฬา ดังนั้น ผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการกีฬาก็จะเป็นผลสำเร็จของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกัน นั่นคือ ประสิทธิภาพองค์กรกีฬา

ทั้งนี้ ประสิทธิภาพขององค์กรกีฬาและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนหลายองค์กรร่วมกันสามารถกระตุ้นให้เกิดผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจ (Chankuna & Khositdham, 2020, pp. 15-17) เนื่องจากกีฬามีในปัจจุบันมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้นจนก้าวสู่อุตสาหกรรมกีฬาที่สร้างรายได้และความภาคภูมิใจให้แก่ประเทศชาติ ประชากรในศตวรรษที่ 20 ตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพมากขึ้น ตั้งแต่ความนิยมการออกกำลังกายในระดับชุมชนท้องถิ่น การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะในศูนย์ออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬาอาชีพที่เน้นการแข่งขันในเชิงธุรกิจเป็นหลัก เช่น คณะกรรมการโอลิมปิกแต่ละประเทศ สหพันธ์กีฬานานาชาติ กระทรวงด้านการกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยว กระทรวงด้านการต่างประเทศ ธุรกิจกีฬาอาชีพ ธุรกิจศูนย์ออกกำลังกาย ธุรกิจเสื้อผ้า อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์กีฬา ธุรกิจด้านโทรคมนาคม ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ ธุรกิจสื่อสารมวลชน หรือแม้กระทั่งองค์กรด้านการศึกษา ฯลฯ (ดิฐฐชัย จันทร์คุณา, 2563, น. 87-89; Chelladurai, 2009; Slack & Parent, 2006) หรือมูลค่าอุตสาหกรรมโลกที่มีมูลค่าประมาณ 756 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ประมาณ 2.5 แสนล้านบาท) และมูลค่าอุตสาหกรรมกีฬาประเทศไทยมีอัตราเติบโตเป็น 2 เท่า เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

(ดิฐชัย จันทร์คุณา, อัศวิน จันทรสระสม, กรรณิกา อินชนะนะ, จิตพิงษ์ สุขดี, และนิลมนิ ศรีบุญ, 2564, น. 266)

ดังนั้น มีแนวโน้มสูงที่จะมีการก่อตั้งองค์กรกีฬาและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสนับสนุนและเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดในเชิงธุรกิจมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันปฏิเสธรณีได้ว่าในองค์กรเหล่านั้นต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงาน และผู้จัดการในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ เมื่อองค์กรเหล่านั้นเมื่อก่อตั้งขึ้นมาแล้ว ควรจะต้องมีการจัดการให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพื่อความยั่งยืนขององค์กร การศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งทั้งต่อผู้ประกอบการ ผู้จัดการ หรือบุคลากรขององค์กรในการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหน้าที่ร่วมกันได้อย่างเป็นระเบียบจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านพัฒนาวิธีคิดและวิธีการบริหารจัดการเพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้จัดการหรือผู้บริหารองค์กรกีฬาที่มีประสิทธิผล ผู้เขียนจึงจัดลำดับเนื้อหาหนังสือให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ได้แก่ พื้นฐานความรู้การจัดการกีฬา พฤติกรรมองค์กร การจัดองค์กร การวางแผน การนำ การจัดการทรัพยากรบุคคล การควบคุม การนำ การจัดการทรัพยากรบุคคล การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลองค์กรกีฬาวิธีใหม่ ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดในบทที่ 2 ถึงบทที่ 12 ต่อไป

สรุป

จากประวัติการจัดการกีฬาจะเห็นได้ว่า การสร้างผลกระทบที่สำคัญด้านการจัดการกีฬามีจุดเริ่มต้นจากการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการต่างประเทศ จากนั้นจึงเกิดการรวมกลุ่มบุคคลขึ้นเป็นองค์กรเพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยการจัดการกีฬาขององค์กรกีฬา (หรือบุคคล) เหล่านั้น

ต่างต้องการผลสำเร็จหรือประสิทธิผลร่วมกับประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การจัดการ
กีฬาขององค์กรกีฬาในปัจจุบันมีเป้าหมายครอบคลุมประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
และสังคม อันมีความจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาการจัดการเพื่อนำไปสู่
ประสิทธิผลองค์กรกีฬา

คำถามท้ายบท

1. ใครคือผู้บุกเบิกที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิง
วิทยาศาสตร์ ?

2. กลุ่มบุคคลผู้บุกเบิกการจัดการกีฬาในประเทศไทยคือใครบ้าง ?

3. การจัดการมีความหมายว่าอย่างไรบ้าง ?

4. การจัดการกีฬามีความหมายครอบคลุมถึงเรื่องอะไรบ้าง ?

5. ประสิทธิภาพ หมายถึงอะไร ?

6. ประสิทธิภาพ หมายถึงอะไร ?

7. องค์กรกับองค์การมีความหมายแตกต่างหรือคล้ายกันอย่างไร
บ้าง ?

8. บริษัทผลิตเครื่องออกกำลังกายในศูนย์ออกกำลังกาย ถือเป็น
องค์กรกีฬาหรือไม่ อย่างไร ?

9. การจัดการกีฬาอะไรบ้างที่สามารถดำเนินการได้เพียงคนเดียว ?

10. เหตุใดผู้จัดการจึงควรศึกษาประสิทธิผลองค์กรกีฬา ?

รายการอ้างอิง

- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2563, 9 ตุลาคม). *โครงสร้างองค์กร* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.sat.or.th/about/our-team/>
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2564, 9 มกราคม). *เกี่ยวกับ* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.sat.or.th/aboutus/>
- ดิฐรัชชัย จันทร์คุณา. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันของฟิตเนสเซ็นเตอร์ที่มีประสิทธิผลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา*, 10(1), 65-76.
- ดิฐรัชชัย จันทร์คุณา. (2563). รูปแบบสมการเชิงโครงสร้างของฟิตเนสเซ็นเตอร์ที่มีประสิทธิผลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 12(1), 85-96.
- ดิฐรัชชัย จันทร์คุณา, อัคริน จันทรสระสม, กรรณิกา อินชนะ, ธิติพงษ์ สุขดี, และนิลมนิ ศรีบุญ. (2564). ผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่ออุตสาหกรรมกีฬาในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*, 13(2), 263-276.
- ติน ปรัชญพฤตย์. (2555). *การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา แนวทาง และปัญหา* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). *การจัดการสมัยใหม่ Modern Management* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ทริบเพิ้ล กรุ๊ป.
- มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. (2563, 9 ตุลาคม). *โครงสร้างองค์กร* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก http://www.tnsu.ac.th/web/web3/index.php?option=com_content&view=article&id=291&Itemid=284

ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). *ศัพท์การกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา*. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2555*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2563, 14 มกราคม). *เกี่ยวกับสถาบัน* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.tpqi.go.th/aboutus.php>

สมาคมกรีฑาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563, 12 มีนาคม). *ประวัติ* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก https://drive.google.com/file/d/1C42i6JHaj57HEZUx6NLJ1p8_-8SLCjSI/view

สมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย. (2564, 9 มกราคม). *ประวัติ* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://fathailand.org/history>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2563, 15 มกราคม). *คลังความรู้* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก http://www.royin.go.th/?page_id=147

สุพิตร สมาชิกโต. (2554). สมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย. *วารสารสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย*, 1(1), 1-7.

อิชฎี ภูอินทร์. (2557). นิยามและความเป็นมาของการจัดการกีฬา. *วารสารสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย*, 3(3), 1-8.

Bennis, W. G. (1966). *Changing Organizations: Essays on the Development and Evolution of Human Organization*. New York: McGraw-Hill.

BG Pathum United. (2565, 16 มกราคม). *Club History* [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.bgputd.com/official/?r=club/Clubhistory>